

Despre Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) din Academia Română (About the Romanian Committee of History and Philosophy of Science and Technics, from the Romanian Academy)

DUMITRU MURARIU

Institutul de Speologie „Emil Racoviță”, Calea 13 Septembrie nr. 13, Sector 5, 050711, București

The Romanian Committee of History and Philosophy of Science and Technics (RCHPST) from the Romanian Academy is in charge with International Union of Science and Technics Philosophy's Statute for the implementation and promoting the history, the philosophy of science and the research activities. The RCHPST objectives are to encourage and to organize meetings and connections between Romanian and foreign scientists. The president of RCHPST is one of the Romanian Academy's elected vicepresident. Inside RCHPST are three divisions with seven branches and two interdisciplinary research groups. Contributions of the Committee's members are published in three journals and one supplement, which are distributed in Romania's libraries and abroad - in 11 countries.

Keywords: History of science, History of philosophy, History of technics

Scurt istoric al CRIFST¹

Afilieră Academia Română (AR) la Uniunea Internațională de Istoria Științei, la 11 aprilie 1956, a prilejuit președintelui Academiei Române, Traian Săvulescu, înființarea Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei (CRIFS¹). La acea dată, secțiilor din AR li s-a solicitat să propună, pentru CRIFS, câte o personalitate reprezentativă. Astfel, la 22 februarie 1957, prin Hotărârea Prezidiului AR, s-a aprobat ca din acel Comitet să facă parte următorii Academicieni: Grigore Moisil, Ștefan Ghica Budești, Eugen Angelescu, Remus Răduleț, Mihai Ralea, Emil Pop, Iorgu Iordan și Prof. Simion Iagnov - m.c. al AR. Dintre acele opt personalități, a fost ales pentru funcția de președinte, Academicianul Mihai Ralea, iar noua structură a CRIFS a fost aprobată de Prezidiul A.R., la 28 martie 1957. Secretarul Uniunii Internaționale pentru Istoria și Filosofia Științei – domnul R. Taton a trimis o scrisoare de confirmare, în care se arăta că prin constituirea noului Comitet, Academia Română a aderat la Uniune și a

recomandat structurarea Comitetului în două Divizii: - Istoria Științei și Filosofia Științei.

De-a lungul existenței CRIFS (1957 – 1992), următorii academicieni s-au succedat pe funcția de președinte: Mihai Ralea (28 martie 1957 – 17 august 1964); Athanase Joja (8 februarie 1965 – 7 noiembrie 1972); Ștefan Milcu (30 noiembrie 1972 - 29 aprilie 1982); Ștefan Bălan (12 noiembrie 1982 – 15 martie 1991). Începând cu anul 1992, președinții CRIFST au fost academicienii: Mihai Drăgănescu (7 februarie 1992 – 9 mai 1994); Ștefan Milcu (10 iunie 1994 – 1 decembrie 1997); Mihai Drăgănescu (15 februarie 1998 – 20 mai 2010); Dan Berindei (15 iulie 2011 –).

În Adunarea generală a CRIFST, din octombrie 2011, președintele, prim-vicepreședintele, vicepreședinții și secretarul științific au fost supuși votului, pentru un mandat de 4 ani. În octombrie 2015, Biroul Prezidiului AR a aprobat prelungirea cu trei ani a mandatului președintelui și a membrilor BIREX al CRIFST. Aceasta, întrucât în primăvara anului 2018, se va defășura alegerea conducerii Academiei Române, iar alegerile CRIFST vor avea loc în toamna aceluiași an, iar prin statut se prevede că

¹ Denumirea oficială CRIFS a fost de la înființare până la 7 februarie 1992, când a devenit CRIFST (Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii).

președinte al CRIFST este unul din vicepreședinții Academiei Române. Secretarul științific al CRIFST a fost Prof. Dr. Ing. Ștefan Iancu, până la 15 iulie 2010, după care a fost promovată Dr. Marin Valentin - fost secretar al Diviziei de Istoria Științei, poziție în care îl succedase pe Dr. Ștefan Negrea.

Cu ce se ocupă CRIFST?

Prin afilierea la Uniunea Internațională de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii și la Comitetul Internațional de Istoria Tehnologiei, CRIFST-ului îi revine atât sarcina implementării statutelor acestor organisme, cât și obligația stimulării și promovării dezvoltării cercetării în domeniul istoriei și filosofiei științei și a istoriei tehnicii, facilitând legături dintre oamenii de știință atât din țară, cât și cu cei de peste hotare.

Relațiile de colaborare se concretizează prin publicarea unui periodic propriu, organizarea de congrese și simpozioane științifice, sesiuni anuale de comunicări, conferințe, colocvii, mese rotunde, prin schimburi de publicații și informații științifice. Divizia de istoria științelor are ca obiective promovarea și difuzarea teoriei și a metodologiei generale din acest domeniu, de menținere a unității științelor și a relațiilor dintre diferitele ramuri ale cunoașterii științifice. Prin CRIFST se asigură o selectare obiectivă și conservare a materialelor de interes muzeistic, pentru istoria științelor. Domeniul/Divizia logicii, metodologiei și filosofiei își propune încurajarea și promovarea cercetărilor și activităților specifice, colectarea și compactarea lucrărilor și documentelor în domeniul filosofiei științelor, organizarea de reuniuni naționale și internaționale de filosofia științei, apropierea dintre filosofi și oamenii de știință, cu preocupări asupra problemelor fundamentale ale istoriei științelor și tehnicii.

Divizia de istoria științei tehnice și tehnologiilor are în vedere stabilirea de relații de colaborare și cooperare între specialiștii diverselor discipline din țară și străinătate. Un alt obiectiv major al acestei divizii este de promovare a studiilor proprii domeniului și rezolvarea unor probleme contemporane, naționale și internaționale. Strângerea și compactarea lucrărilor și documentelor din domeniul istoriei tehnicii și colaborarea cu muzeele de profil sunt, de asemenea, între obiectivele acestei divizii.

Conform Art. 15 din Regulamentul de Organizare și Funcționare, CRIFST se compune din membrii titulari, membrii corespondenți și membrii de onoare ai A.R. - toți ca membri de drept, din momentul înscrierii în Comitet. Aceștia li se alătură

membrii din afara A.R., care sunt de acord cu scopul, obiectivele și mijloacele pentru atingerea acestora. Specialiștii care manifestă interes și participă la diferite întruniri și acțiuni CRIFST pot fi membri asociați, iar după activități remarcabile în Comitet, devin membri titulari. CRIFST are o serie de programe – sesiuni de comunicări științifice de primăvară (de regulă în luna mai) și de toamnă (în octombrie) la care, după conferințele plenare se organizează simpozioane pe divizii. La sesiunea din 22 octombrie 2015, au fost înscrise, ca prezentări plenare, teme: *Știința de azi și de mâine* (Acad. Mircea Malița); *Euristică russeliană* (Acad. Teodor Dima); *Ideii actuale despre conceptul de specie biologică* (Dumitru Murariu); *Așezământul Ion I.C. Brătianu - film documentar* (Ing. Nicolae Noica); *Începuturile radiodifuziunii în România* (Prof. Dr. Mariana Jurian); *România și Comisia Mediteranei (CIESMM): 90 de ani de relații* (Dr. Alexandru S. Bologa); *Complexul program <<Patrimonium axiomaticum>>- Bun material și spiritual strategic pentru orice popor. Unele activități recente* (Prof. Dr. Ing. Liviu-Alexandru Sofonea); *Istoria industrializării Olteniei CIO'15. Industria mașinilor agricole*. (Prof. Dr. Ing. Gheorghe Manolea); *Cețătenia și gândirea critică* (Prof. Dr. Gheorghe Clitan); *Câteva considerații cu privire la realizarea unei istorii a tehnicii românești* (Prof. Dr. Ing. Alexandru Herlea). Un număr de 20 comunicări s-au prezentat în Divizia de Istoria Științei, 23 comunicări la Divizia de Istoria Tehnicii și 14 comunicări la Divizia de Logică, Metodologie și Filosofia Științei.

În afara celor două sesiuni CRIFST, fiecare din cele 7 filiale din țară (Argeș, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Timișoara) și două grupuri (de cercetări interdisciplinare de pe lângă Divizia de Logică și Metodologia Filosofiei Științei, și de Cercetări Multidisciplinare de Istoria Științei) își organizează propriile întruniri științifice și programe. Astfel este conferită o largă variabilitate de întâlniri sociale, folositoare entuziaștilor membri, care doresc să-și îmbogățească și să-și clarifice temele care îi preocupă.

Revistele CRIFST sunt:

NOESIS, vol. XXXIX/2014 – fondată de Acad. Mihai Drăgănescu. Directorul revistei este Acad. Dan Tuفیș, iar Redactorul – Șef – Acad. Alexandru Boboc.

NOEMA, vol. XIV/2015 – fondată de Acad. Mihai Drăgănescu. Directorul revistei este Acad. Mircea Malița, iar Redactorul – Șef – Dr. Ing. Gorun Monolescu.

STUDII ȘI COMUNICĂRI, vol. VIII/2015 – fondată de Acad. Gleb Drăgan. Directorul revistei este Dumitru Murariu, iar Redactorul – Șef este Dr. Valentin Marin.

COLUMNA, vol. IV/2015 – fondată de Acad. Gleb Drăgan. Directorul revistei este Acad. Constantin Toma, iar Redactorul-Șef – Dr. Valentin Marin.

În afara abonamentelor membrilor CRIFST, revistele ajung în bibliotecile din țară și în afară: Anglia, Belgia, Brazilia, Canada, Franța, Germania, Italia, Republica Moldova, S.U.A., Ungaria.

Prin cei 413 membri titulari (între care sunt înscriși 15, membri ai Academiei Române), prin membrii asociați și colaboratori, CRIFST își îndeplinește misiunea de dezvoltare a cercetării și de stabilire a legăturilor cu oamenii de știință din țară și din străinătate.

Autor corespondent: dmurariu@antipa.ro